

Pædofili er ikke udelukkende et katolsk fænomen

Der må indføres foranstaltninger til hindring af overgreb i alle organisationer, der har med børn at gøre, mener svensk forsker og skribent.

Af Charlotta Levay¹

Hvordan skal man egentlig forholde sig til de forfærdelige afsløringer om seksuelle overgreb begået i den katolske kirke? Den første reaktion er naturligvis forfærdelse, især nu hvor der næsten dagligt kommer nye rapporter om overgreb og mørklægninger. Så mange ofre, så mange lovovertrædere, så megen tavshed. Hvordan er dette muligt? Hvordan har dette kunne finde sted i så lang tid og i et sådan omfang? Ingen kan undgå at blive berørt og forundret, men hvis man som jeg er praktiserende katolik, bliver spørgsmålene særligt presserende.

For mange synes det ganske ligetil at tage stilling. De har i længere tid haft en liste med forskellige indvendinger mod den katolske kirkes liv og lære – præstecølibatet, kyskhedsidealet, paveembedet, det kirkelige hierarki og det, at kun mænd kan blive præster. De tager bare listen frem og kræver forandringer på samtlige punkter. Pærelt.

Selv den, som er mindre sikker i sin sag, kan jo begynde at overveje om der er noget særligt i den katolske kirke, der ligger bag overgrebene. I særdeleshed præsternes cølibat står for mange som noget mærkeligt og usundt, og derfor er det nærliggende i det mindste at se det som en af årsagerne.

Men er det nu så enkelt? Var det tilfældet ville det kun være i den katolske kirke, at seksuelle overgreb på børn og unge, der er i andres varetægt, forekommer. Og sådan forholder det sig jo ikke. Udover alle de overgreb, der foregår i familier, har man i de

¹ Charlotta Levay, Ph.d og forsker ved Lunds Universitet, erhvervsøkonomisk afdeling. Ovenstående indlæg er bragt i den svenske avis Expressen den 18. april 2010, og bringes her med forfatterens tilladelse. Oversat og redigeret af Niels Messerschmidt

senere år set lignende tilfælde i en lang række institutioner, heriblandt svenske børnehjem og plejefamilier.

Når vi nu tror, at det står værre til i netop den katolske kirke, er vi måske delvis offer for en illusion. Den katolske Kirke har været en verdenskirke i rigtig lang tid og har samme opbygning alle steder. Medregner man alt hvad der er sket i den katolske kirke de seneste 50 år, vil der uvilkårligt dukke en masse op. Det svarer nogenlunde til hvis man forsøger at opgøre alt hvad der er foregået i alle offentlige institutioner verden over.

Men er der alligevel ikke noget fordækt ved katolske præsters cølibat? Det kan man synes sådan i al almindelighed, men faktisk tyder intet på, at der er en sammenhæng med de overgreb, som nu er blevet afsløret.

Prøv at tænk over det. Hvis du af en eller anden grund skulle afholde dig fra sex i længere tid tror du så, at du pludselig ville få lyst til at forgribe dig på et barn? Nej, vel? Den, der fremhæver cølibatet som årsag til overgrebene, er nødt til at forklare hvordan frivillig afholdenhed kan få mennesker til at udvikle pædofile tilbøjeligheder.

Hvad er så problemet og hvad kan man gøre for at forhindre, at sådanne uhyrlige overgreb sker igen? For mit eget vedkommende tror jeg, at den katolske kirke egentlig står i nøjagtig den samme situation som alle organisationer, der har med børn og unge at gøre. Det er tydeligvis en ganske risikabel affære – noget man ikke rigtig har været bevidst om før indtil for ganske nylig. Spørgsmålet er derfor ikke om men hvornår nogle voksne vil udnytte denne situation. Og det gælder uanset om der er tale om et religiøst børnehjem, en kommunal børnehave, en spejderforening eller en plejefamilie – for blot at nævne nogle af de typer af institutioner, hvor overgreb har fundet sted.

Så det gælder om at have foranstaltninger, hvor alle børn har mulighed for at blive hørt – ikke kun efterfølgende, men lige så snart de har været udsat for noget. De må kunne henvende sig til personer, som står på sidelinjen og som kan reagere umiddelbart, når nogen slår alarm. Så enkelt – og så svært – tror jeg det er.

For dem, der udefra følger med i pædofiliskandalerne i den katolske kirke, vil nyheden om de krænkende mænd være en nyhed blandt andre, som lidt efter lidt vil tone bort fra opmærksomhedssfæren. Derfor er det let for medierne bare at slynge en løsning ud og så drage hastigt videre til næste sag. For os katolikker er det derimod en lidt anden sag. Vi er nødt til at leve med problemerne i længere tid og med resultatet af eventuelle foranstaltninger. Da må vi håbe, at disse foranstaltninger virkelig er effektive og ikke blot ser godt ud på papiret.